

LEERLIJN	
Titel	Thematische Leerlijn Fotografie en Muziek De thema's sluiten o.a. aan bij de Da Vinci methode
Ontwikkeld door	

ALGEMEEN	
Titel activiteit	IJslandse muziek
Groep	Groep 7
Soort activiteit	Muziekles
Plaats	In de klas
Duur	50 minuten
Leergebied	Kunstzinnige oriëntatie
Discipline	Muziek
Thema	Vikingen
Omschrijving van de activiteit	Met deze activiteit maken de leerlingen kennis met het IJslands nationale volkslied, roeien mee als Vikingen, lezen een muziekpartij en spelen mee met slagwerkinstrumenten of boomwhackers (gekleurde klankbuizen).
Plaats in de reeks	Dit is een muziekles die behoort bij het thema: 'Vikingen'. Bij dit thema is ook een fotografees beschikbaar.
Leeropbrengst	<ul style="list-style-type: none"> - De leerling kan variaties op thema's in muziek herkennen en analyseren. - De leerling kan specifieke klankaspecten onderscheiden en die weergeven in passende grafische symbolen. - De leerling kan alleen en in groepsverband bestaande, eenvoudig grafisch en traditioneel genoteerde composities zowel auditief volgen als uitvoeren. - De leerling kan eenvoudige ritmische en melodische (begeleidings)patronen spelen binnen meerstemmigheid. - De leerling kan zijn composities reproduceren met behulp van picturale en grafische notatievormen. - De leerling kan tijdens het musiceren luisteren naar anderen en een kwalitatieve bijdrage leveren aan het gezamenlijke muzikale resultaat. - De leerling kan presenteren met overtuiging.
Presentatie-mogelijkheid als afsluiting thema	<p>Leerlingen voeren het IJslands nationale volkslied uit door roeibewegingen te maken, alsof ze Vikingen zijn op een groot schip (op een dubbele rij stoelen achter elkaar). Liefst met zelfgemaakte Viking-helmen of een Vikingschip van een groot stuk karton.</p> <p>Leerlingen voeren het IJslands nationale volkslied uit met boomwhackers en/of ander slagwerk.</p>
Rolverdeling	De leerkracht geeft deze les

UITVOERING	LES
Vorbereiding en benodigdheden	Zet klaar: - de PowerPoint presentatie bij deze les (met speakers voor het lied) - boomwhackers (gekleurde klankbuizen) en/of slagwerkinstrumenten
Aandachtspunten & bijzonderheden	<p>Om met het IJslands volkslied mee te kunnen spelen is het handig als de leerlingen enige ervaring met notenlezen hebben, maar het is niet noodzakelijk. Ze kunnen meespelen met boomwhackers, slagwerkinstrumenten of bodypercussie.</p> <p>Tip: zorg dat bij het melodisch slagwerk (xylofoon, marimba of klokkenspel) alleen de klankstaven vrij liggen die de leerlingen nodig hebben. Haal de andere klankstaven er tijdelijk af. Dat is voor de leerlingen overzichtelijker. Ze hoeven dan niet te turen welke staven ze moeten bespelen.</p>
Oriëntatie	<p>Begin een oriënterend gesprek over IJsland. Wie kan iets vertellen over dit eiland? Wie zijn de inwoners? (Vikingen, Noormannen) Waar komen ze oorspronkelijk vandaan? (Scandinavië)</p> <p>Beluister via de PowerPoint presentatie klassikaal het IJslandse nationale volkslied. De tekst zegt de leerlingen natuurlijk helemaal niks, omdat ze de taal niet begrijpen. Maar welk gevoel geeft de muziek ze? En welke associaties hebben ze bij het ritme?</p> <p>Het lied werd geschreven in 1874 om te vieren dat duizend jaar eerder de Viking Ingólfur Arnarson zich vestigde op de plek waar nu de stad Reykjavik ligt en dat een liberale grondwet werd ingesteld door de Deense Kroon. Het volkslied bestaat uit drie coupletten. Meestal wordt alleen het eerste couplet gezongen.</p> <p>Het muziekstuk vertelt over het bij elkaar drijven van schapen. Niet met wóorden, maar met de instrumenten beelden ze de drijfjacht uit. IJslanders wonen heel ver uit elkaar. Ze zien elkaar maar weinig, maar een belangrijk moment is het bij elkaar zoeken van de schapen in de herfst. De schapen lopen op de vlaktes en in de bergen. Iedereen weet welke schapen van wie zijn, omdat ze gemerkt zijn.</p> <p>Extra: benieuwd wat de Nederlandse vertaling is van het volkslied? Bekijk pagina 4 van de PowerPoint presentatie.</p>
Onderzoeken	<p>Het opdrijvende ritme kun je ook gebruiken om op te roeien. Zie een groot Vikingschip voor je met sterke roeiers en een trommelaar. De trommelaar zit voorin de boot en geeft op de trommel het ritme aan dat de roeiers moeten volgen. Elke keer dat hij op een trommel slaat, steken de roeiers tegelijk hun peddels in het water, waardoor de boot snel door het water schiet.</p> <p>Beluister nogmaals klassikaal het volkslied en tel allemaal met de trommel mee tot 4 (1-2-3-4-1-2-3-4 etc.). Het muziekstuk is geschreven in 4/4 maat. Het intro duurt 4 maten, dus na 4x4 tellen begint de zanger te zingen. Lukt het iedereen om in de maat mee te tellen? Het gaat best snel!</p> <p>Maak met alle leerlingen roeibewegingen in de eerste tel van de maat. Sommige leerlingen roeien rechts en andere leerlingen roeien links.</p>
Uitvoeren Opdracht 1	<p>Laat pagina 3 van de PowerPoint presentatie zien: het notenschrift. Laat het volkslied nogmaals horen en wijs naar de te horen noten, terwijl de leerlingen op elke tel van de maat zacht hun handen klappen en meezen (1-2-3-4-1-2-3-4 etc.).</p> <p>In het notenschrift zie je de volgende onderdelen: Het intro: duurt 4 maten, dus 4x4 = 16 tellen. Deel A (het couplet): duurt 8 maten, dus 8x4 = 32 tellen. Deel B (het refrein): duurt 8 maten, dus 8x4 = 32 tellen. Het tussenspel: duurt 4 maten, dus 4x4 = 16 tellen. Deel A (het couplet): duurt 8 maten, dus 8x4 = 32 tellen.</p>

	<p>Verdeel de klas in drie groepen: Groep 1 speelt met eenvoudige slagwerkinstrumenten (tamboerijn, handtrom, djembé, beat-ring, trommel en dergelijke) het intro van vier maten (op elke tel een slag).</p> <p>Groep 2 speelt met boomwhackers (geel = e en donkergroen = g) of melodisch slagwerk (zoals xylofoon of klokkenspel) twee maten, dus 8 tellen: e - g - e - g, e - g - e - g (oftewel: geel - groen - geel - groen - geel - groen - geel - groen)</p> <p>Groep 3 speelt met boomwhackers (lichtgroen = fis en donkerblauw = a) of melodisch slagwerk (zoals xylofoon of klokkenspel) twee maten, dus 8 tellen: fis - a - fis - a, fis - a - fis - a (oftewel: groen - blauw - groen - blauw - groen - blauw - groen - blauw)</p> <p>Groep 2 herhaalt zijn partij van vier maten en groep 3 herhaalt zijn partij van vier maten.</p> <p>Vervolgens tel je met z'n allen (liefst in stilte, maar de eerste keer hardop) acht maten (dus 8x4 tellen) als pauze (het hele deel B).</p> <p>Groep 1 speelt vervolgens weer vier maten (op elke tel een slag) tussenspel. En groep 2 herhaalt zijn partij van vier maten en groep 3 herhaalt zijn partij van vier maten. Groep 2 herhaalt zijn van partij van vier maten nogmaals en groep 3 ook.</p> <p>Extra: zijn er kinderen die al noten kunnen lezen en een instrument bespelen? Dan kunnen zij deel B doen. Dit kan het beste door één leerling (thuis) ingestudeerd worden, want met meerdere leerlingen tegelijkertijd spelen is moeilijker. Het stuk kan worden gespeeld door blokfluit, dwarsfluit, piano, keyboard, gitaar, hobo, fagot of viool (c-instrumenten). Speelt een leerling een ander instrument? Bijvoorbeeld trompet, klarinet of saxofoon? Laat het muziekstuk dan door een muziekdocent in de juiste toonsoort zetten, want dit zijn transponerende instrumenten.</p> <p>Extra 2: Laat leerlingen 'mee hummen' door op de eerste tel van maat 1 en 3 telkens 'hammm' te zingen. Dus: Ham-2-3-4-1-2-3-4-ham-2-3-4-1-2-3-4 etc. (laat leerlingen eerst hardop en daarna in stilte meetellen)</p>
<p>Evalueren Muziek</p>	<p>Je hebt veel geoefend met het tellen van de maat en het meespelen van een lied. Vond je het moeilijk of makkelijk? Ging het in de loop van de tijd makkelijker, en hoe kwam dat?</p>
<p>Thema</p>	<p>Wat vind je van het IJslands volkslied? Vind je het heel anders dan het Nederlands volkslied? Welke verschillen hoor je?</p>